

VITA ACADEMICA

BIULETYN INFORMACYJNY UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

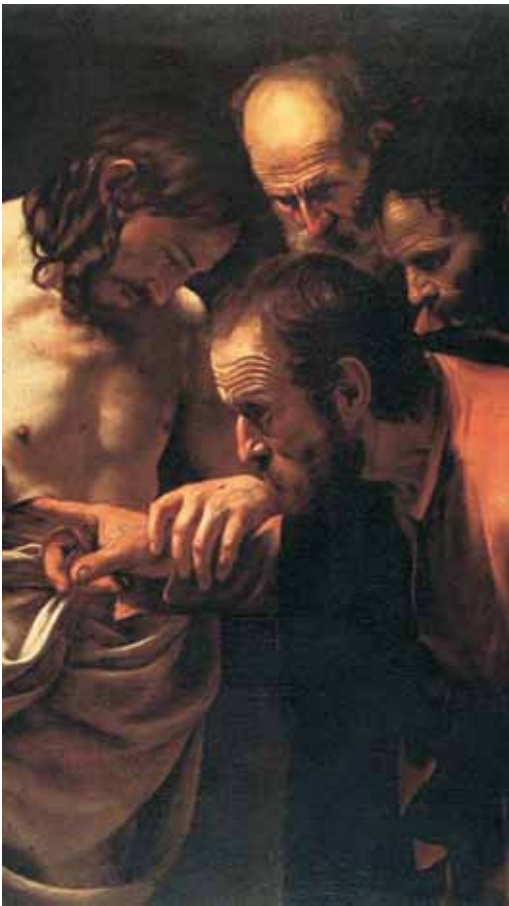
PODPISANIE POROZUMIENIA
O WSPÓŁPRACY Z UKSW

KONCERT W HOŁDZIE
ŻOŁNIERZOM WYKLĘTYM

OBÓZ NARCIARSKI BON

Jeśli
CHRYSTUS nie ZMARTWYCHWSTAŁ,
daremne jest nasze nauczanie,
próżna jest także wasza wiara.

1 Kor 15, 14

*Z okazji Świąt Wielkanocnych
w imieniu Senatu i całej wspólnoty*

*Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie
składam najserdeczniejsze życzenia, aby Zmartwychwstały Pan
obdarzał Was wszystkim zdrowiem, mocą i niezbędnymi łaskami.*

*Niech radość tych dni przezwycięży wszystkie smutki i wątplenia,
umniejszy trudy codzienności i umacnia na drodze życia chrześcijańskiego.*

*Łączę się duchowo w radosnym i głębokim przeżywaniu
Świąt Wielkanocnych.*

ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII
rektor

W numerze

z życia uczelni

Wydarzyło się.....	3
Doktorat <i>honoris causa</i> ks. prof. Michała Hellera	4
Podziękowania, wzruszenia i miłe wspomnienia w Bibliotece	4

konferencje

Symposium <i>O. Hieronim Kajsiewicz CR</i>	5
Konferencja <i>Królestwo Boże a Kościół</i>	7
Symposium <i>Nowy człowiek w dziele Nowej Ewangelizacji</i>	8

nie tylko nauka

Warsztaty <i>Teologia ikony</i>	10
I Krakowskie Obchody Dnia Żołnierzy Wyklętych	10
XII Dzień Islamu w Kościele krakowskim.....	12
O języku w Pałacu Prezydenckim.....	14
Pomoc potrzebna od zaraz!	15
Archiwum nauki, dokumentów i fotografii.....	15

studenci

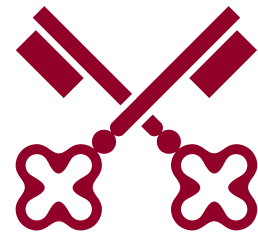
II Integracyjny Obóz Sportowo-Szkoleniowy w Muszynie	17
O doświadczeniach Erasmusa słów kilka.....	18

z życia uczelni

Podpisanie porozumień o współpracy	19
--	----

recenzje

20

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 9
tel./faks 12 370 86 06,
tel. kom. +48 505 222 218
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor prowadzący
Monika Wiertelak

Opracowanie graficzne
Marta Jaszczuk

Fotografie na okładce
Katarzyna Kutek-Sładek, Wiesław Majka, Monika Winiarska

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 28 marca 2012 roku.
Nakład 1100 egz.

Wydawca
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

Wydarzyło się

5 marca 2012 roku
tragicznie zginęła w Tatrach
doktorantka Wydziału Teologicznego
Anna Zawodniak.

- **29 stycznia** 2012 roku w parafii św. Szczepana odbył się **koncert kolęd** Krakowskiego Chóru Męskiego.
- **1 lutego** 2012 roku miały miejsce krakowskie obchody **XII Dnia Islamu w Kościele katolickim w Polsce** zorganizowane przez Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu UPJPII, Duszpasterstwo Ekumeniczne Archidiecezji Krakowskiej i Zakon Ojców Franciszkanów.

- **2 lutego** 2012 roku w kościele św. Marka została odprawiona msza św. za naszego studenta śp. Bartłomieja Hajdę.
- **10 lutego** 2012 roku w I rocznicę śmierci abp. Józefa Życińskiego odbyła się poświęcona mu **konferencja Przyroda – Człowiek – Bóg. Wokół myśli filozoficznej Józefa Życińskiego** współorganizowana przez wydziały filozoficzne Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.
- **11 lutego** 2012 roku odbył się IV Halowy Turniej Piłki Nożnej Cracovia Pasy Cup im. Jana Pawła II, w którym brała udział także reprezentacja UPJPII.
- **14 lutego** 2012 roku miał miejsce karnawałowy **koncert MIMK**.
- **17–18 lutego** 2012 roku MWIK zorganizował **warsztaty Teologia ikony**.

- **23 lutego** 2012 roku odbyła się **konferencja Symbol – znak – rytuał. Doświadczenie władzy** zorganizowana przez Katedrę Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego naszej uczelni oraz Wydział Teologii Greckokatolickiej Uniwersytetu Preszowskiego.
- **24 lutego** 2012 roku ks. prof. dr hab. Michał Heller otrzymał doktorat *honoris causa* Politechniki Warszawskiej.
- **28 lutego** 2012 roku Katedra Duchowości Mediów i Relacji Społecznych oraz Zgromadzenie Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa Prowincja Polska zorganizowali międzynarodowe **symposium** z cyklu *Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja – O. Hieronim Kajsiwicz CR (1812–1873): troska o duchowość troską o dobro społeczności*.

- **29 lutego** 2012 roku chór Psalmodia wziął udział w **koncercie W hołdzie Żołnierzom Wyklętym**.
- **1 marca** 2012 roku odbyło się **IX Międzynarodowe i Interdyscyplinarne Symposium Biblia w kulturze świata** zorganizowane przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Wyższe Seminarium Duchowne Braci Mniejszych Kapucynów.
- **5–7 marca** 2012 roku odbyły się **rekolekcje wielkopostne** dla studentów.
- **7–23 marca** 2012 roku trwał **kurs Drama and coaching for work** prowadzony przez pana Briana Grovesa.
- **8 marca** 2012 roku Katedra Eklezjologii Wydziału Teologicznego zorganizowała **konferencję Królestwo Boże a Kościół**.

- **10 marca** 2012 roku odbyła się **konferencja** *Nowy człowiek w dziele Nowej Ewangelizacji*, zorganizowana przez MWIK.
- **19–20 marca** 2012 roku trwał **kurs emisji głosu** zorganizowany przez MIMK i Koło Naukowe Studentów MIMK.
- **21 marca** 2012 roku miała miejsce **konferencja** *Z badań nad Biblią. Rola ks. prof. dr. hab. Tomasza*

Jelonka w tworzeniu środowiska biblijnego zorganizowana przez Katedrę Teologii i Informatyki Biblijnej wraz ze Specjalizacją Biblijną.

- **26 marca** 2012 roku odbyła się **konferencja** *Adam Stefan Sapieha. 100-lecie konsekracji i ingresu* zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński i Polską Akademię Umiejętności.
- **27 marca** 2012 roku odbyła się **muzyczna medytacja wielkopostna** *Któryś za nas cierpiał rany...*, zorganizowana przez MIMK i Koło Naukowe Studentów MIMK.

Doktorat *honoris causa* ks. prof. Michała Hellera

Z radością informujemy, że 24 lutego 2012 roku nasz pracownik ks. prof. dr. hab. Michał Heller otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Politechniki Warszawskiej.

Ks. prof. dr. hab. Michał Heller jest profesorem filozofii na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, pracownikiem Watykańskiego Obserwatorium Astronomicznego, fundatorem i dyrektorem Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński) oraz dyrektorem Ośrodka Badań Interdyscyplinarnych (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), a od 1990 roku – członkiem Papieskiej Akademii Nauk. W 2008 roku został wyróżniony prestiżową Nagrodą Templetona.

Ks. prof. dr. hab. Michałowi Hellerowi serdecznie gratulujemy i życzymy wielu dalszych sukcesów naukowych!

fol. A. Walański

Podziękowania, wzruszenia i miłe wspomnienia w Bibliotece

tekst: Michał Pora
zdjęcia: Biblioteka

21 lutego br. w Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie miała miejsce mała, lecz niecodzienna uroczystość. Odchodzący ze stanowiska zastępcy dyrektora Biblioteki mgr Władysław Szczęch dziękował wszystkim za wieloletnią współpracę. W salce konferencyjnej zorganizował poczęstunek i tak uroczystość stała się szczególnym w tym roku dniem ostatków. Pan Władysław, jak zwykli się do niego zwracać współpracownicy, z Biblioteką był związany przez około 26 lat. Wcześniej pracownicy podziękowali panu Władysławowi, ofiarowując mu album z fotografiami przedstawiającymi życie codzienne w Bibliotece, jej budowę oraz różne uroczystości, które się w niej odbywały. „Na emeryturze będę miał czas na wspomnienia podczas przeglądania tego albumu” – z uśmiechem mówił pan Władysław.

Panu mgr. Władysławowi Szczęchowi dziękujemy za wiele lat pracy, w którą wkładał całe swoje serce!

Symposium *O. Hieronim Kajsiewicz CR (1812–1873): troska o duchowość troską o dobro społeczności*

tekst: Maciej Bogdalczyk

zdjęcia: Maciej Bogdalczyk, Krzysztof Mleczek

Na czym polega zależność między rozwojem duchowym człowieka a rozwojem społeczności? Czy wnioski wypływające z analizy sytuacji społecznej XIX wieku posiadają swoją aktualność na początku XXI wieku? Z czego wynikał fenomen kaznodziejski i duszpasterski o. Hieronima Kajsiewicza? Na te oraz inne interesujące pytania próbowali odpowiedzieć uczestnicy międzynarodowego sympozjum z cyklu *Duchowość klasztorów polskich*, które odbyło się 28 lutego br. w sali kapitulnej Collegium Resurrectionis w Krakowie przy ul. Stefana Pawlickiego 1. Tematem sympozjum było życie i nauczanie o. Hieronima Kajsiewicza CR, którego charyzma oraz działalność duszpasterska były porównywane do osiągnięć Piotra Skargi czy Ignacego Loyoli. Sympozjum zostało zorganizowane z okazji dwusetnej rocznicy urodzin współzałożyciela Zmartwychwstańców.

Uczestników konferencji swoją obecnością zaszczylił bp Józef Guzdek, który przewodniczył Eucharystii, otwierającej sympozjum. Licznie przybyłych uczestników przywitał prowincjał Zgromadzenia Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa ks. Wiesław Śpiewak CR. Program sympozjum składał się z dwóch sesji: przedpołudniowej i popołudniowej. W przerwie między sesjami była możliwość zwiedzenia Centrum Resurrectionis, zobaczenia znajdującej się tam obecnie wystawy poświęconej pamiątkom po Kajsiewiczu, muzeum oraz kaplicy obrządku wschodniego.

Sama osoba o. Hieronima Kajsiewicza jest niezwykle ciekawa, a jego twórczość godna uwagi i docenienia, nawet po blisko 140-tu latach po jego śmierci. Słynny zmartwychwstaniec urodził się na Żmudzi w 1812 roku. Po zdaniu matury w 1829 roku zaczął studia prawnicze w Warszawie. Przerwał je z powodu wybuchu powstania listopadowego, w którym brał czynny udział. Na tym

dr hab. Izabela Kępka, ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal, ks. prof. dr. hab. Stefan Korperek CR, ks. prof. dr. hab. Janusz Mastalski

bp Józef Guzdek, ks. dr. hab. Wojciech Zyzak, prof. UPJPII; ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal, ks. prof. dr. hab. Janusz Mastalski oraz inni uczestnicy konferencji

etapie życia był przekonany, że czyn zbrojny jest jedyną formą walki o wolność Ojczyzny. Po upadku powstania emigrował do Francji, gdzie uczestniczył w działalności politycznej, mającej na celu wzniecenie ogólnoeuropejskiej rewolucji. Dzięki znajomości z Mickiewiczem zainteresował się problemami wiary, co ostatecznie doprowadziło go nawrócenia w 1835 roku. Rok później związał się ze wspólnotą religijną założoną przez Bogdana Jańskiego i rozpoczął studia teologiczne w Paryżu, a następnie w Rzymie. Po radykalnej przemianie życia stwierdził, że fundamentem i zarazem drogą do odzyskania wolności politycznej narodu polskiego nie są ani powstania, ani rewolucje, lecz wewnętrzne wyzwolenie człowieka, oparte na odrodzeniu moralnym, czerpiącym swoje siły z jednoczesnego odrodzenia religijnego. Hieronim Kajsiewicz był cenionym spowiednikiem, rekolekjonistą i duszpasterzem, także dla osób konsekrowanych. Słynny zmartwychwstaniec na długo przed obradami Soboru Watykańskiego II rozumiał, że Kościół z racji swego powołania nie powinien utożsamiać się z żadnym zgrupowaniem czy systemem politycznym. O. Kajsiewicz postrzegał Kościół jako klamrę spinającą i utrzymującą razem naród polski, znajdujący się pod trzema zaborami. Sprawy polityczne, w myśl rozważań zmartwychwstańca, powinny być rozstrzygane przez świeckich wierzących i to na nich właśnie ma spoczywać odpowiedzialność za polityczne sprawy narodu. Zdaniem Kajsiewicza niebezpieczeństwa i nadużycia powstałe w wyniku przenikania się sfery *sacrum* i sfery politycznej nie wykluczają jednak całkowicie zaangażowania się księży w sprawy narodowe. Kapłani powinni wzywać do miłości Ojczyzny, o ile nie stanowiłoby to przeszkody w głoszeniu słowa Bożego.

Prelegenci sympozjum reprezentowali głównie Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal przybliżył zagadnienie praktycz-

ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal, ks. prof. dr hab. Stefan Koperek CR, ks. mgr Wojciech Mleczo CR, ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski

nego wykorzystania potencjału intelektualnego katolicyzmu w rozwiązywaniu trudności osobistych i społecznych. Podkreślał, że powrót człowieka do Boga, w ujęciu Kajsiwicza, niesie ze sobą pozytywne skutki dla wspólnoty oraz całego społeczeństwa. Ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski w swoim wystąpieniu zaakcentował znaczenie spójnego chrześcijańskiego świata wartości, obecnych w myśli o. Kajsiwicza, niezbędnych także we współczesnych celach i zadaniach wychowawczych. Temat roli i znaczenia świętych w dziejach Kościoła i ojczyzny poruszył ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski, wykazując, że zagadnienia hagiograficzne

w kazaniach o. Hieronima zajmują także dzisiaj wyróżnione miejsce w formacji duchowości zmarłych-wstańczej oraz w działaniach zmierzających do odnowy polskiego katolicyzmu. Ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak wskazał z kolei na ważną myśl słynnego zmarłych-wstańca dotyczącą roli świeckich, szczególnie kobiet i rodzin, w odnowie religijnej i moralnej narodu polskiego. Przedstawicielami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie byli również ks. dr hab. Henryk Sławiński oraz ks. dr Marcin Godawa. Uniwersytet Gdański reprezentowała dr hab. Izabela Kępka, Uniwersytet Jagielloński – dr Henryk Głębocki, a zgromadzenie zmarłych-wstańców – ks. dr Kazimierz Wójciszewski (Komisja Studiów Zmarłych-wstańczych) i ks. dr Kazimierz Mikucki (Wyższe Seminarium Duchowne we Lwowie).

Organizatorami konferencji byli: Zgromadzenie Zmarłych-wstańców Pana Naszego Jezusa Chrystusa Prowincja Polska oraz Katedra Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Patronat nad konferencją objęło Radio Bonus, Radio Maryja, Radio Plus, portale deon.pl i wiara.pl oraz „Gość Niedzielny” i „Przewodnik Katolicki”.

*I niech się święci w świetle wirowanie pyłu
i niech się święci ten dzień, co jest miłość,
ten dzień, co niósł na sobie
przez trumny i ruchy złożenie w grobie
ciałem, a wstawanie duchem.*

K. K. Baczyński, *Wielkanoc*

W dzień, w którym wspominamy wielkie zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią redakcja „Vita Academica” życzy wszystkim Czytelnikom radosnego świętowania tej tajemnicy przez uświęcanie naszego życia, przyjęcia do serca wielkanocnego przesłania i trwania w nim na zawsze.

Konferencja *Królestwo Boże a Kościół*

tekst i zdjęcia: Maciej Bogdalczyk

Czy zagadnienie Królestwa Bożego jest tylko ideą, czy czymś realnie oczekiwanym w naszej rzeczywistości? Jak interpretowano poprzez wieki w tradycji Kościoła pojęcie Królestwa Bożego? Czy można identyfikować je z Kościołem? Jak kształtowała się relacja pomiędzy tymi pojęciami? Na czym polega uczestnictwo człowieka w realizacji Królestwa Bożego? Na te oraz inne pytania starali się odpowiedzieć uczestnicy konferencji, która odbyła się 8 marca br. w Auli im. Jana Pawła II w Wyższym Seminarium Duchownym w Krakowie przy ul. Podzamcze 8.

Konferencję otworzył rektor naszej uczelni ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII. Pierwszym prelegentem był ks. dr hab. Artur Malina, prof. UŚ, który zaprezentował przedstawione w Piśmie Świętym zagadnienie znaczenia i funkcji Królestwa Bożego w odniesieniu do Jahwe i Chrystusa. Prelegent wskazał, że Królestwo Boże jest już tu i teraz obecne, lecz jeszcze nie w pełni. Na wątek niepełnej obecności Królestwa Bożego wielokrotnie wskazywali również następnymi prelegentami. Ks. dr hab. Piotr Szczur, prof. KUL, wygłosił referat interpretujący Królestwo Boże w myśli teologicznej ojców Kościoła, jako ideał stopniowo realizowany w czasie, na przykładzie św. Augustyna nadającego Królestwu Bożemu strukturę uniwersalną i bardziej widzialną, podobną do państwa. O. dr Marek Chojnacki OCist w swoim referacie przedstawił średniowieczną wizję relacji między Królestwem Bożym a Kościołem, wskazując, iż uzasadnione jest oczekiwanie na Królestwo Boże już tutaj, w widzialnym świecie. Następnie o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE wskazał na niestosowność bezwzględnego utożsamiania Królestwa Bożego i Kościoła z jakąkolwiek instytucją. Po przerwie ks. dr Józef Morawa, interpretując *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wskazał na chrystocentryczny wymiar Królestwa Bożego, w którym poprzez wiarę, sakramenty, łaskę i relację człowieka do Chrystusa rozwija się Królestwo Boże. Ostatni prelegent, ks. dr hab. Wojciech Zyzak, prof. UPJPII przedstawił Chrystusa, który łączy ze sobą świat, Kościół i Królestwo Boże. Te trzy pojęcia źle zinterpretowane powodują brak równowagi w życiu duchowym. Całość wystąpień zakończyła dyskusja oraz podsumowanie dokonane przez o. dr. Marka Chojnackiego OCist.

Konferencję zorganizowała Katedra Eklezjologii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

o. dr Marek Chojnacki OCist

ks. dr hab. Artur Malina, prof. UŚ

od lewej: o. prof. Tomasz Dąbek, ks. dr Grzegorz Strzelczyk, ks. dr hab. Piotr Szczur, prof. KUL; ks. dr hab. Artur Malina, prof. UŚ

Symposium Nowy człowiek w dziele Nowej Ewangelizacji

tekst: s. Grażyna Weronika Dryl OSU
zdjęcia: Andrzej Płachetko

Aby ewangelizacyjna misja Kościoła mogła przynosić owoce zamierzone przez Boga, potrzebuje w pierwszym rzędzie nowych ludzi, którzy ją podejmą i odnowionych wspólnot, które dadzą świadectwo bezwarunkowej ewangelicznej miłości. W trosce o formowanie takich właśnie ewangelizatorów Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny w Krakowie zorganizował kolejne już, czterdzieste drugie, symposium tym razem zatytułowane *Nowy człowiek w dziele Nowej Ewangelizacji*. Symposium odbyło się 10 marca 2012 roku i zgromadziło ponad stu uczestników: wykładowców i studentów, katechetów i nauczycieli, kapłanów, kleryków, osób konsekrowanych i świeckich, członków ruchów i wspólnot kościelnych, którzy ewangelizację pojmują jako swoją misję.

Wydarzenie rozpoczęło się uroczystą mszą św., której przewodniczył bp Grzegorz Ryś. W homilii celebrians zaznaczył, że wszystko, co można powiedzieć o nowej ewangelizacji, znajdujemy w Słowie Bożym, a konkretnie w 15. rozdziale Ewangelii św. Łukasza. Ewangelizacja winna być przede wszystkim skierowana do konkretnej osoby, niezależnie, czy zagubiła się „gdzieś daleko”, czy też w domu – jest doświadczeniem niepokoju o tego jednego, którego nie ma, a powinien być (jak zagubiona drachma, owca). Jest również troską o to, aby człowiek miał gdzie wrócić, co oznacza konieczność istnienia wspólnoty, która przyjmie powracającego z radością. Zatem powodzenie ewangelizacji zależy od tego, jaki mamy Kościół.

Rektor ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII, otwierając symposium, podkreślił wagę wydarzenia i konieczność zarówno duchowego zaangażowania, jak i naukowej debaty nad zagadnieniem nowej ewangelizacji, rozumianej jako ożywienie nowej wyobraźni miłości i troski o człowieka, którego trzeba doprowadzić do decyzji wiary lub aktyw-

negu życia wiara. Jest to możliwe jedynie wówczas, gdy uznamy, że pierwszym terenem, jaki winien być poddany ewangelizacji, jest nasze serce, co w swoim wprowadzeniu do symposium zaznaczyła s. Maria Jaworska, przełożona prowincjalna sióstr urszulanek UR.

Sesję przedpołudniową symposium rozpoczął wykład bp. dr. hab. Grzegorz Rysia, który wprowadził słuchaczy w rozumienie samej ewangelizacji, podkreślił potrzebę nie tylko rozeznawania przemian zachodzących w świecie, bo one są oczywiste, ale też naszej reakcji na te przemiany. Chodzi o to, aby wyraźnie głosić Chrystusa Zmartwychwstałego konkretnej osobie, a nie utożsamiać ewangelizację z działaniami w obszarze kultury, choć i te mogą okazać się ważne. Podstawowym narzędziem ewangelizacji pozostaje niezmiennie świadectwo wierności Jezusowi, ubóstwo, wstrzeźliwość i wolność od ziemskiej władzy (por. EN 41).

W kolejnym wykładzie ks. dr hab. Stanisław Haręzga (KUL) uświadomił słuchaczom, że wszyscy jesteśmy wezwani nie tyle do kreowania coraz bardziej spektakularnych przedsięwzięć, ile do zaparczenia się w Jezusa i słuchania Go. Być z Jezusem (por. Mk 3, 13–15) i trwać w Nim jak w winnym krzewie (por. J 15, 1–11) to warunek, od którego zależy możliwość i jakość ewangelizacji. Każdy chrześcijanin z osobna i cały Kościół powinien uczyć się od Jezusa sposobu ewangelizowania, w Ewangelii odkrywać drogę, jaką Chrystus prowadzi swoich uczniów, jak ich wybiera i formuje, aby po doświadczeniu Paschy posłać z misją na cały świat.

Ks. dr Adam Bandura CM (Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w Krakowie) natomiast zapoznał uczestników symposium ze sposobem wprowadzania w tajemnice wiary chrześcijańskiej w pierwszych wspólnotach wierzących, czego świadectwo dają w swoich pismach ojcowie Kościoła. Wtajemniczenie w życie i nauce prawdy wiary ma miejsce przede wszystkim w wychowa-

niu rodzinnym, ale też w systematycznej katechezie i liturgii (katechumenat), a także w specyficznym środowisku, jakim jest życie monastyczne.

Z kolei ks. dr hab. Roman Bogacz (UPJPII) w swoim wystąpieniu przedstawił istotę duchowości nowego człowieka według *Corpus Paulinum*. Prelegent podkreślił, że wiarygodny w przekazie wiary jest tylko ten chrześcijanin, który sam podejmując duchową walkę, nieustannie poddaje się procesowi przyoblekania w nowego człowieka, pod wpływem Bożego Ducha wciąż odnawia się w sposobie swego myślenia, co widoczne jest w fundamentalnej postawie miłości.

Popołudniową sesję symposium rozpoczęło wystąpienie ks. dr. hab. Stanisława Dyka (KUL), który podkreślił, że „przekroczenie progu wiary” jest możliwe wówczas, gdy głoszone jest słowo Boże. Dokonuje się to w proklamacji kerygmatu, w homilii i katechezie. Kerygmat jest głoszeniem Osoby Jezusa Chrystusa jako wydarzenia, rzeczywistości żywej i obecnej, dlatego zmuszającej do przyjęcia wiary lub jej odrzucenia. Celem zaś homilii i katechezy jest prowadzić tego, kto uwierzył, do osobistego, świadomego i pogłębionego spotkania z Chrystusem, obecnym w słowie i sakramentach. Słowo Boże nie straciło swojej mocy i nadal działa z tą samą jak od wieków skutecznością. Problemem w przekazywaniu wiary jest dziś gleba, na jaką pada Boże słowo lub też ten, kto je głosi.

W kolejnym wykładzie dr Anna Błasiak (Akademia Ignatianum w Krakowie) przedstawiła szeroki zakres problemów związanych z przekazem wiary w rodzinie, często dziś dysfunkcyjnej z powodu kryzysu rodzicielstwa. Rodzina jest szczególnym miejscem tego przekazu, ponieważ stoi między Bożym darem wiary a ludzkimi możliwościami. Dlatego tylko prawidłowo funkcjonująca rodzina jest w stanie stworzyć warunki dla rozwoju człowieka, również gdy chodzi o wejście w relację z Bogiem.

Ks. dr hab. Radosław Chałupniak (Uniwersytet Opolski) w swoim referacie (niestety, z ważnych powodów niewygodnym osobiście), stawia ważne dla praktyki katechetycznej pytanie: katechizować czy ewangelizować? Chociaż odpowiedź nie jest łatwa i z pewnością będzie uwarunkowana lokalnie, to jednak nie może być dyktowana chęcią przeciwstawiania sobie tych dwóch elementów. Czy zatem tak, jak mówi się o nowej ewangelizacji, można dziś mówić o „nowej katechezie”? Wydaje się, że nie ma potrzeby tworzenia kolejnych modeli katechezy. Wystarczy dowartościować to, co w katechezie jest naprawdę istotne i realizować ją tak, aby równocześnie ewangelizować niewierzących i katechizować wierzących.

Kolejny prelegent, ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM (UPJPII) ukazał sprawowanie liturgii Kościoła, zwłaszcza celebrowanie Paschalnego Misterium Chrystusa jako cel działań ewangelizacyjnych, do któ-

rego mamy prowadzić wierzących. Liturgia nie jest i nie może być dodatkiem do ewangelizacji. Ze swej natury zajmuje ona w życiu Kościoła pierwsze miejsce, ponieważ jest przestrzenią spotkania z zbawczym misterium Chrystusa.

Natomiast ks. prof. dr hab. Jan Wal (UPJPII) w swoim wystąpieniu podkreślił, że nowa gorliwość w ewangelizacji bierze się z przynaglenia miłości Chrystusa. Diakonia wspólnoty pozwala przezwyciężyć w Kościele wszelki interes, klerykalizm, brak integralnej wizji człowieka, rozdźwięk między wiarą a życiem i wszelki egoizm. Dlatego posługa miłości podstawowych wspólnot kościelnych: rodziny, grup zrzeszających laików, zakonów oraz wspólnot parafialnych jest najbardziej przekonującą preewangelizacją i pogłębieniem ewangelizacji dokonanej wprost poprzez przepowiadanie.

Całość symposium przepleciona była dyskusjami oraz wymianą myśli i doświadczeń uczestników. Uwieńczeniem dnia było nabożeństwo, któremu przewodniczył ks. dr Paweł Holc CM (UPJPII). Szczególnym wydarzeniem było dzielenie się osobistym doświadczeniem wiary i życia z wiary przez pana Zbigniewa, pana Janusza oraz małżonków Kasię i Sebastiana. Kulminacją celebriacji było posłanie nowych ewangelizatorów. Każdy uczestnik, który odnalazł w sobie nową gotowość i zapał ewangelizowania, mógł potwierdzić ją poprzez przyjęcie od celebrianta Biblii. Każdy egzemplarz zawierał znamiennej informację umieszczoną na pierwszej stronie, która tłumaczy piękno i sens tego wydarzenia: „To Pismo Święte jest DAREM! Nie może być sprzedawane, a jedynie ofiarowane. Przyjmij Je nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – jako Słowo Boga, który działa w nas wierzących i ma moc zbawić dusze nasze. Gdy Słowo dokona w tobie dzieła, jakie zamierzył Bóg, podaruj Je kolejnej osobie”. Uczestnicy otrzymali dar, w którego przyjęcie jest wpisane przyjęcie misji.

W ten sposób symposium stało się nie tylko naukową debatą o nowej ewangelizacji, ale samą ewangelizacją. Już w kilka dni po nim dotarła do nas informacja, że niektóre z podarowanych egzemplarzy Pisma Świętego „powędrowały” na Ukrainę, inne zaś do Stanów Zjednoczonych.

Warsztaty Teologia ikony

tekst: s. Urszula Dzielawska CMBB
zdjęcia: s. G. Weronika Dryl OSU

W dniach 17–18 lutego 2012 roku w Międzyszakonnym Wyższym Instytucie Katechetycznym odbyły się warsztaty poświęcone teologii ikony. Warsztaty prowadziła dr Krystyna Stawecka, dyrektor Muzeum Ikon w Supraślu, która podzieliła się z uczestnikami swoją osobistą drogą odkrywania piękna i głębi ikony oraz obszerną wiedzą w prezentowanym temacie. Wśród 43 uczestników spotkania obecne były zarówno siostry zakonne, jak i świeccy, studenci i katecheci. Dla większości przybyłych nie było to pierwsze spotkanie z ikoną – warsztaty zainteresowały nie tylko tych, którzy uczą się czytać ikony, ale także osoby zajmujące się ich pisaniem. Celem warsztatów było przekazanie wiedzy ułatwiającej odczytanie treści i przesłania zawartego w ikonie. Wykłady obejmowały szeroki zakres tematyczny, dotyczący genezy uświęconego wizerunku i samej teologii ikony. Prowadząca wiele uwagi poświęciła kanonowi ikon

i znaczeniu ich symbolicznego języka. Uczestnicy mieli okazję wniknąć w tajemnice postaci, barw i symboli obecnych w ikonie. Jak podkreślała dr Krystyna Stawecka, ikony Chrystusa przekazują wiarę we Wcielenie Słowa Bożego, dlatego „kto czci obraz, czci w nim hipostazę Przedstawionego” (II Sobór Nicejski). Omawiając ikony Matki Bożej, zwróciła z kolei uwagę na ich chrystocentryzm oraz zawarte w nich przesłanie Maryi, streszczające się w słowach: „Patrzenie na mojego Syna”. Po przedstawieniu podstawowych typów ikonograficznych dr Krystyna Stawecka poprowadziła odczytywanie dwóch ikon świątecznych: Narodzenia Jezusa oraz Pięćdziesiątnicy. Warsztatom towarzyszyły prezentacje multimedialne, między innymi ekspozycji ikon w muzeum w Supraślu. Ciekawym dopełnieniem wykładów były informacje przekazane przez obecnego na warsztatach męża pani dr Staweckiej, zajmującego się na co dzień konserwacją ikon.

Podczas tego dwudniowego spotkania uczestnicy mogli pogłębić swoją wiedzę i uczyć się odczytywania orędzia zawartego w ikonach oraz osobiście doświadczyć radości spotkania z tymi obrazami sakralnymi. Po zakończeniu warsztatów od razu odezwały się głosy, aby zorganizować kolejne takie spotkanie.

I Krakowskie Obchody Dnia Żołnierzy Wyklętych

tekst: Mateusz Prendota
zdjęcia: Wiesław Majka (Urząd Miasta Krakowa)

W dniu 1 marca 2012 roku po raz drugi obchodziliśmy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. To święto państwowe zostało ustanowione na mocy ustawy z 3 lutego 2011 roku. W tym czasie w sposób szczególny wspominamy żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia tzw. drugiej konspiracji, którzy po zakończeniu II wojny światowej, w latach 1945–1956, w obliczu groźby sowietyzacji kraju zdecydowali się na podjęcie nierównej i beznadziejnej walki o pełną suwerenność Polski. Byli mordowani, więzieni,

prześladowani i sądzeni w pokazowych procesach. Swoją postawą dawali w tych ciężkich chwilach świadectwo męstwa i niezłomnego patriotyzmu, wierności Polsce, tradycji i wartościom chrześcijańskim.

Pragnąc oddać hołd bohaterom, Stowarzyszenie PASSIONART, którego założycielami i członkami są chórzyści chóru Psalmodia, podjęło się organizacji I Krakowskich Obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. W ramach tego wydarzenia, przy współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie oraz Muzeum Armii Krajowej im. Genera-

ła Emila Fieldorfa Nila w Krakowie, 29 lutego br. w foyer Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie, w godzinach 19.00–21.30 zostały otwarte stoiska, na których zaprezentowano najnowsze publikacje związane z tematyką Armii Krajowej, Polskiego Państwa Podziemnego, Drugiej Konspiracji oraz Żołnierzy Wyklętych. Jednak najważniejszym punktem programu obchodów uroczystości był wspaniały koncert, który rozpoczął się tego samego dnia o godzinie 19.30 w sali głównej Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie, na który zostali zaproszeni Żołnierze Wyklęci, członkowie Małopolskiej Rady Kombatanów i Osób Represjonowanych oraz Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych w Krakowie wraz z rodzinami.

Chórzyści Psalmodii mogli uczestniczyć w tym wyjątkowym wydarzeniu nie tylko jako wykonawcy, ale część z nich również jako organizatorzy. Mowa tu przede wszystkim o członkach zarządu Stowarzyszenia PASSIONART: pani Anecie Kwiatkowskiej, panu Mateuszu Prendocie oraz panu Jakubie Koziole, a także o kilkunastu innych wolontariuszach z chóru, którzy poświęcili swój czas i energię, aby to niezwykle wydarzenie mogło mieć miejsce. To dzięki ich zaangażowaniu na scenie Filhar-

monii Krakowskiej zaprezentowało się ponad 180 młodych artystów, oddając hołd Żołnierzom Wyklętym.

O przygotowanie merytorycznej strony koncertu zostali poproszeni pani Elżbieta Jakimek-Zapart oraz pan Maciej Korcuć – pracownicy IPN Oddział w Krakowie. Występ poprowadziła pani Lidia Jazgar. Połączonymi chórmi uniwersyteckimi: Psalmodia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Camera-ta Jagellonica Uniwersytetu Jagiellońskiego, chórem Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz chórem męskim Agricola przy Uniwersytecie Rolniczym dyrygował pan Włodzimierz Siedlik. Towarzyszyli mu jego asystenci: pani Katarzyna Śmiłkowska i pan Szymon Markiewicz. Ze swoimi utworami wystąpił pan Andrzej Kołakowski, przy fortepianie akompaniował pan Marek Pawełek.

Honorowy patronat nad wydarzeniem objął pan Marek Lasota – dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie. Patronami koncertu zostali rektorzy: Uniwersytetu Jagiellońskiego – prof. dr hab. Karol Musioł, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII oraz Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie – prof. dr hab. Janusz Żmija. Patronat medialny

nad wydarzeniem sprawowało Radio Kraków. Sponsarami koncertu były firmy: LEIER Polska S.A., Bruk-Bet, Gmina Tarnów, a partnerem muzycznym – Filharmonia Krakowska im. Karola Szymanowskiego.

Zainteresowanie ze strony widzów podjętą przez chórzystów inicjatywą zaskoczyło nawet samych organizatorów. Dość powiedzieć, że darmowe zaproszenia na koncert rozeszły się w ciągu zaledwie kilku dni na tydzień przed samym występem. W dniu koncertu sala Filharmonii pękała w szwach, ani jedno z prawie 700 miejsc nie pozostało puste. Pomimo tego, iż cały koncert trwał prawie trzy godziny, jeszcze 200 osób wytrwale zajmowało wszystkie dostępne miejsca stojące. Razem z artystami w wydarzeniu wzięło udział prawie 1100 osób,

głównie ludzi młodych. Ten fakt jest godny odnotowania, obrazuje bowiem jak ważne dla wszystkich jest upamiętnianie tego rodzaju świąt, które kształtują naszą świadomość narodową i uczą, jak kochać Ojczyznę.

Podjęty temat jest trudny, a dla wielu osób wręcz kontrowersyjny. Wiedza i pamięć o Żołnierzach Wyklętych, na skutek celowej propagandy służb PRL, przez wiele lat była wyszydzana i piętnowana. A przecież tak naprawdę byli Oni Żołnierzami Niezlomnymi, tymi, którzy do końca wytrwali w służbie Rzeczypospolitej. Ich walka, tak jak ta prowadzona przez Polaków we wrześniu 1939 roku, potem na wszystkich frontach II wojny światowej oraz na ulicach Warszawy w sierpniu 1944 roku, była walką o pełną niepodległość.

■ Szacunek i wdzięczność dla Ducha Świętego XII Dzień Islamu w Kościele krakowskim

tekst: Violetta Reder

zdjęcia: Monika Winiarska

Duch „wieje, kędy chce”

„Na co komu Dzień Islamu w Kościele katolickim?”. Wychodząc od prowokacyjnego pytania, biskup pomocniczy diecezji krakowskiej Grzegorz Ryś odpowiadał na motto tegorocznego Dnia Islamu w Kościele w Polsce: „Chrześcijanie i muzułmanie razem: poparcie dla duchowego wymiaru człowieka”. Słuchaczom homilii w czasie nabożeństwa odprawianego z tej okazji 1 lutego 2012 roku w bazylice franciszkańskiej biskup przypomniał przejmujące nowe podejście Kościoła posoborowego do innych religii, zawarte m.in. w nauczaniu Jana Pawła II. Ten sam Duch Święty „działa w sercach ludzi i w dziejach narodów, i w kulturach, i w religiach [...] zarówno wtedy, gdy daje życie Kościołowi i pobudza go do głoszenia Chrystusa, jak i wówczas, gdy rozsiewa i rozwija swoje dary we wszystkich ludziach i narodach, prowadząc Kościół do odkrywania ich, rozwijania i przyjmowania przez dialog. Jakąkolwiek obecność Ducha należy przyjmować

z szacunkiem i wdzięcznością” (Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 29). Dlatego „stosunek Kościoła do innych religii określony jest przez podwójny szacunek: «szacunek dla człowieka w jego poszukiwaniu odpowiedzi na najgłębsze pytania życia i szacunek dla działania Ducha w człowieku»” (tamże). Inaczej mówiąc, „Duch Święty nie jest w swoim działaniu związany strukturami Kościoła i prowadzi ludzi do prawdy także poza tymi strukturami. To nie znaczy, że Duch działa bez związku z Kościołem, bez związku z wydarzeniem zbawczym, które jest w Chrystusie – ale znaczy to, że Duch działa powszechnie” (bp Grzegorz Ryś).

Z chrześcijańskiego punktu widzenia, kontynuował bp Ryś, „duchowy” znaczy nie tylko niematerialny, ale ten, który „jest z Ducha” (1 Kor 2, 13). Poparcie dla duchowego wymiaru człowieka i wskazanie na wspólnotę chrześcijan i muzułmanów odsyła zatem do ziaren Ducha Świętego rozsianych w sercach ludzi, narodów, kultur i religii – darów, których udziela On po to, by łączyć ludzi. Kościół ma je „odkrywać, rozwijać i przyjmować przez dialog” (RM, 29). „Czy jest takie działanie Ducha Świętego, które nas nie obchodzi...?”, pytał biskup z emfazą. Dla niego ten dzień był łaską inspirującą do przemyśleń. Dla uczestników – „przejściem Ducha Świętego” przez kościół franciszkanów...

Dialog życia – wielość wiar, jedność miłości

Zwieńczeniem Dnia Islamu w Krakowie było spotkanie panelowe na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II

uczestnicy panelu (od lewej): Marek Kita, Musa Leszek Czachorowski, Tadeusz Cisowski, Yousif Abuzied

w Krakowie. Swoje świadectwa dotyczące wzajemnych relacji prezentowali następujący goście z obu wspólnot wyznaniowych: Musa Leszek Czachorowski – członek Najwyższego Kolegium i rzecznik prasowy Muzułmańskiego Związku Religijnego, reprezentujący środowisko polskich Tatarów; Yousif Abuzied – pochodzący z Sudanu lekarz i były radny w Rudzie Śląskiej; ks. dr Tadeusz Czakański – wykładowca teologii pastoralnej, organizator Dnia Islamu w Katowicach i Tadeusz Cisowski – student UJ, wolontariusz szpitala ojców bonifratrów w Nazarecie. Panel prowadzony był przez dr. Marka Kitę, wicedyrektora Międzywydziałowego Instytutu Ekumenii i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Na wstępie o działalności krakowskiego oddziału Ligii Muzułmańskiej RP poinformował jego przewodniczący, pochodzący z Jordanu dr Hayssam Obeidat.

Ks. Czakański i doktor Abouzied wystąpili w tandemie, świadcząc o wzajemnej przyjaźni i dialogu życia. Pan Abouzied jest lekarzem pierwszego kontaktu, a także, jak mówi, ostatniego kontaktu – pracuje też w hospicjum. Emanuje ciepłem, tryska energią i poczuciem humoru. W obcowaniu z umierającym ważna jest dla niego wiara i miłość. Wierzy w miłość braterską pomiędzy muzułmanami i chrześcijanami, choć doświadcza wrogich stereotypów myślowych zarówno wśród Sudańczyków, jak i wśród Polaków. O jego popularności niech świadczy fakt, że został wybrany na radnego w swoim mieście, a o życiu wiarą i miłością – to, że zdecydował się uczestniczyć w Dniu Islamu w Krakowie w czasie, kiedy jego pięcioletnia córka przechodziła operację.

Współpracę ze szpitalem bonifratrów w Nazarecie nawiązał Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, a konkretnie ks. prof. Krzysztof Kościelniak. Tadeusz Cisowski, słuchacz II roku studiów bliskowschodnich na UJ, spędził tam wraz z innymi studentami miesiąc, wykonując w szpitalu pracę fizyczną w charakterze wolontariusza. Przebywał z personelem szpitala, w skład którego wchodzi wyłącznie muzułmanie. Pracując tam w miesiącu Ramadan, był pod wrażeniem zarówno autentycznego zaangażowania muzułmanów w surową praktykę postu (obserwował ich całonocną pracę na upale bez jedzenia i picia), jak i niezwyklej gościnności (był zapraszany na posiłek każdego dnia po zachodzie słońca przez kogoś z personelu, od kucharza po dyrektora). Doświadczył, że dialog życia jest możliwy i że jest ważniejszy od meandrów polityki.

Obecni w Rzeczypospolitej od 600 lat polscy Tatarzy są „najbardziej na zachód wysuniętą wspólnotą muzułmańską”. Wrośnięci w pejzaż Podlasia, Gdańska i Warszawy, spotykani też we Wrocławiu i Krakowie, prowadzą oczywisty dialog życia z chrześcijańskimi współobywatelami. „Ważna jest nie tylko tolerancja, mó-

Musa Leszek Czachorowski przekazuje pozdrowienia od muftiego Tomasza Miśkiewicza w bazylice franciszkańskiej

Hayssam Obeidat w czasie spotkania na UPJPII

homilia bp. Grzegorza Rysia w bazylice ojców franciszkanów

wił Musa Czachorowski, ale życzliwość i zrozumienie. Wiara bez duchowości będzie tylko rekwizytem. Dla muzułmanina obecność Boga jest stała. Każda czynność dokonuje się w imię Boga i jest dowodem czci Boga. Tatarzy nie afiszują się swoją wiarą, starają się dawać świadectwo Bogu swoim życiem. Pociągającym przykładem takiej religijności był święty (*ewlija*) Kontej, zwany Kontusiem, na którego grób w Łowczycach koło Nowogródka przybywali z daleka Tatarzy, Żydzi i chrześcijanie...

Pan Musa Czachorowski występował na spotkaniu nie tylko w imieniu Tatarów, ale także szerszej wspólnoty muzułmanów w Polsce. Przypomniał zdanie Koranu mówiące o tym, że najbliżsi muzułmanom są chrześcijanie. Zwrócił uwagę na niesłuszną uogólnioną oskarżenie kierowanych pod adresem islamu – kiedy win dopuszczają się muzułmanie, to oni błędą moralnie jako ludzie naginający Koran do swoich celów, a nie religia. Sprzeciwił się także próbie skłócenia środowiska muzułmańskiego w Polsce przez wyrażanie zaufania do muzułmanów tatarskich przy równoczesnym torpedowaniu działań muzułmanów arabskich. Na koniec rozważań o duchu człowieka, który zmierza w jednym kierunku: ku miłości i wspólnotcie, bukietem złotych myśli obdarzył zebranych obecny na sali bp Grzegorz Ryś.

„Wzorem dialogu jest zachowanie Boga w Biblii: Bóg zadaje pytania, na które zna odpowiedzi. Po co? Bo dialog buduje relację...”

Organizatorem XII Dnia Islamu w Kościele Archidiecezji Krakowskiej był Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie działający z ramienia duszpasterstwa ekumenicznego Archidiecezji Krakowskiej oraz ojcowie franciszkanie – gospodarze bazyliki, których schola klerycka zatroszczyła się o oprawę muzyczną nabożeństwa.

Dzień Islamu w Kościele w Polsce jest unikatową w Kościele powszechnym inicjatywą, przyjętą i realizowaną przez Episkopat Polski z inspiracji działającej w Polsce od 1997 roku Rady Wspólnej Katolików i Muzułmanów. Tradycyjnie centralne obchody mają miejsce w Warszawie 26 stycznia – tuż po zakończeniu Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan. Temat obchodów nawiązuje zawsze do tematu orędzia Papieskiej Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego, kierowanego do wyznawców islamu na zakończenie Ramadanu.

O języku w Pałacu Prezydenckim

tekst i zdjęcie: Barbara Gajda

W Międzynarodowym Dniu Języka Ojczystego, 21 lutego 2012 roku w Pałacu Prezydenckim odbyły się obrady Forum Debaty Publicznej pt. *Polszczyzna czterech pokoleń*. Naszą uczelnię reprezentowali prof. dr hab. Walery Pisarek oraz ks. dr hab. Wiesław Przyczyna, prof. UPJPII. Z grona studentów w debacie udział wzięły Barbara Gajda i Joanna Latosińska z Wydziału Nauk Społecznych.

W Pałacu Prezydenckim zgromadzili się przedstawiciele czterech pokoleń: dwudziesto-, czterdziesto-, sześćdziesięcio- i osiemdziesięciolatków, m.in.: Jacek Bocheński, prof. dr hab. Walery Pisarek, prof. dr hab. Jerzy Bralczyk, prof. dr hab. Andrzej Markowski, dr Katarzyna Kłosińska, Gaba Kulka, Marcin Matuszewski. Celem debaty było wywołanie dyskusji na temat stanu współczesnej polszczyzny oraz wsparcie działań związanych z kształtowaniem świadomości językowej Polaków. Uczestnicy obrad próbowali znaleźć odpowiedzi na następujące pytania: na ile kategoria pokolenia ułatwia opis stanu polszczyzny? W jaki sposób doświadczenia historii najnowszej odcisnęły się na tkance języka? Co może być największym zagrożeniem dla polszczyzny następnych pokoleń? W jaki sposób zwiększyć

zainteresowanie obywateli językiem polskim jako nośnikiem tożsamości narodowej?

„Mówi się, że władamy polszczyzną, ale w rzeczywistości to raczej ona nami włada. Być może, władamy obcymi językami, ale świadomością tych, dla których językiem ojczystym jest język polski, włada polszczyzną” – podkreślił podczas obrad prof. dr hab. Walery Pisarek. Dodał też: „To polszczyzna włada nami, a kolejne pokolenia buntują się przeciw jej władzy, przeciw polszczyźnie wapniaków, jareckich, zgredów, próchna, nietoperzy czy jak tam się ich pokolenia nazywają. Buntują się, buntują i nie wiadomo kiedy sami się stają wapniakami, jareckimi, zgredami, próchnem i bronią tej swojej troszkę przez siebie odmienionej polszczyzny przed następnym pokoleniem napalonych buntowników”. Według Jacka Bocheńskiego największym zagrożeniem dla polszczyzny następnych pokoleń jest nie tylko brak kanonu językowego, ale też kulturowego. Dr Katarzyna Kłosińska zauważyła, że różnice językowe między pokoleniami istniały zawsze, ale obecnie następują szybciej, ponieważ rozwój technologii jest szybszy. Marcin Matuszewski mówił o języku w Internecie, który zmienia się z tygodnia na tydzień i nie chce dostosowywać się do reguł.

Gaba Kulka natomiast podkreśliła, że trzeba się obawiać nie tyle zalewu anglicyzmów, ile niechlujnego traktowania języka. Uczestnicy dyskusji zgodnie przyznali, że tak jak dawniej na różnice językowe między pokoleniami miały wpływ przełomy polityczne i społeczne, choćby po 1989 roku, tak dziś są one zależne od zmian technologicznych.

Forum Debaty Publicznej pt. *Polszczyzna czterech pokoleń* organizowane we współpracy z Narodowym Centrum Kultury oraz Radą Języka Polskiego było jednym z wydarzeń inauguracyjnych kampanii społeczno-edukacyjną promującą język polski *Ojczysty – dodaj do ulubionych*.

Pomoc potrzebna od zaraz! Akcja organizowana przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych – cz. III

tekst: Małgorzata Zawadzka

rysunek: Yvette Silver

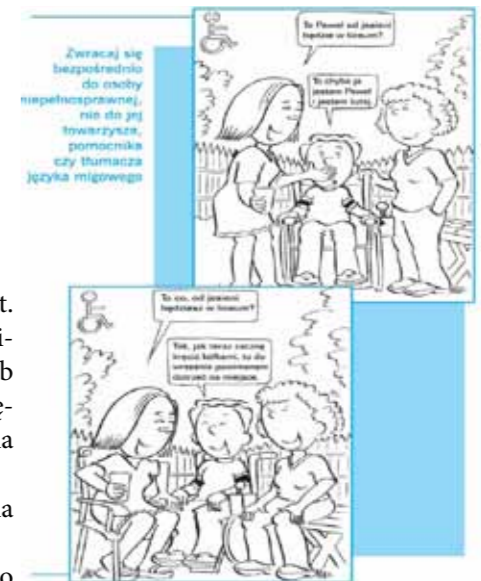
Każdy człowiek jest inny, inaczej wygląda, w inny sposób postrzega świat. Jesteśmy przyzwyczajeni do inności, podkreślamy przecież wagę indywidualności na każdym kroku. Problem wciąż jednak stanowi inność osób niepełnosprawnych. Kiedy spotykamy osobę z niepełnosprawnością, często nie wiemy, jak się zachować, żeby nie zdradzić swojego zakłopotania i zdenerwowania.

W ostatnim artykule z tej serii przedstawimy zasadę, która powinna pomóc w swobodnej rozmowie z osobami z niepełnosprawnością.

Zanim coś powiesz – pomyśl. „Zawsze zwracaj się bezpośrednio do osoby niepełnosprawnej, nie do jej towarzysza, pomocnika ani tłumacza języka migowego. Prowadzenie zwykłej rozmowy z osobą niepełnosprawną jest fajne, po prostu zwracaj się do niej jak do każdej innej osoby. Szanuj jej prywatność. Jeżeli będziesz wypytywał ją o jej przypadłość, może się ona poczuć jakbyś sprowadzał ją wyłącznie do jej niepełnosprawności, a nie widział w niej człowieka (jednak wiele osób niepełnosprawnych nie ma nic przeciwko naturalnej ciekawości dzieci i nie krępują się, odpowiadając na zadawane przez nie pytania)” (J. Cohen, *Praktyczny poradnik savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych*, Warszawa, s. 6).

Naturalność w kontaktach i zwykła serdeczna rozmowa może sprawić, że przestaniemy widzieć w naszym rozmówcy tylko i wyłącznie osobę z niepełnosprawnością, a dostrzeżemy człowieka takiego jak my.

Tym artykułem kończymy cykl poświęcony osobom z niepełnosprawnością. Na koniec warto powiedzieć, że większość problemów w kontaktach z nimi wynika ze strachu przed nieznanym. Receptą na to jest próba pozbycia się tego lęku. Jeśli to się uda, okaże się, że osoby z niepełnosprawnością nie są ludźmi smutnymi, pozbawionymi humoru i tematów do rozmów. Być może odkryjemy, że są to ludzie pełni radości życia, ciekawi świata, od których możemy się wiele nauczyć...

Archiwum nauki, dokumentów i fotografii

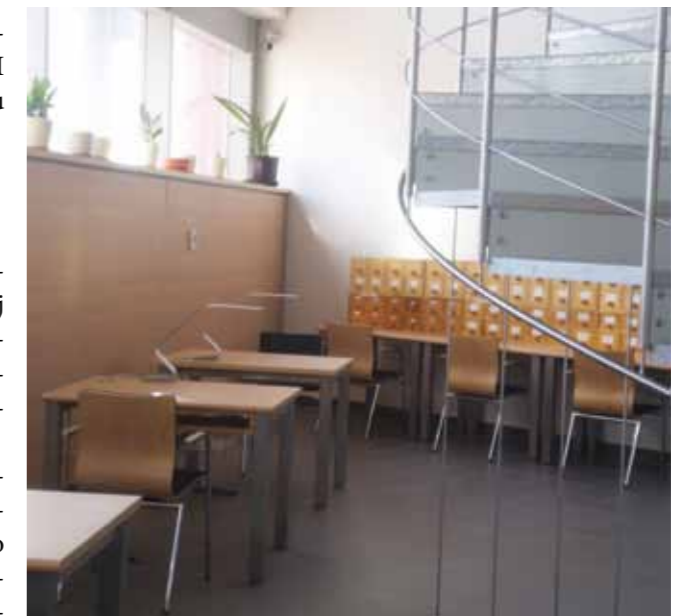
tekst i zdjęcia: Michał Pora

Od początku 2011 roku przy ul. Bobrzyńskiego 10 działa Biblioteka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, do której budynku w kwietniu tegoż roku zostało przeniesione archiwum uczelni.

Historia

Archiwum powstało 10 kwietnia 1989 roku, powołane uchwałą Senatu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Pierwszym jego organizatorem i kierownikiem był ks. dr hab. Józef Wacław Boguniowski SDS. Teraz Archiwum znajduje się pod opieką ks. dr hab. Andrzeja Bruzdzińskiego.

Instytucja ta dwukrotnie zmieniała swój adres. Najpierw przeniesiona została z kamienicy przy ul. Kanoniczej 20 pod nr 25, a w ostatnim czasie do nowoczesnego budynku Biblioteki. Było to spowodowane ciągłym powiększaniem się zbiorów Archiwum, przez co brakowa-

ło już dla niego miejsca w ciasnych pomieszczeniach. Dzisiejsze Archiwum dysponuje cichą czytelnią, kilkunastoma stanowiskami do pracy indywidualnej oraz bogatym zasobem.

Zbiory

Znajdują się tutaj głównie zarchiwizowane prace dyplomowe, magisterskie i doktoranckie z poszczególnych Wydziałów uczelni:

- Wydziału Teologii – około 11 000 prac,
- Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego – ponad 500 prac,
- Wydziału Filozofii – około 500 prac,
- Wydziału Nauk Społecznych – ponad 100 prac,
- z czasów Papieskiego Wydziału Teologii – ponad 3000 prac.

Najwcześniejsze prace dyplomowe pochodzą z 1913 roku. Poza tym w zbiorach znajdują się również: akta osobowe studentów i pracowników uniwersytetu, dokumentacja dotycząca przewodów doktorskich, profesorskich i habilitacji, spuścizny po pracownikach naukowych oraz fotografie przedstawiające głównie Jana Pawła II, jak i wydarzenia związane z jego osobą. Zobaczyć na nich można również najważniejsze wydarzenia z życia uczelni. Na miejscu udostępniane są tylko skany

tych zdjęć, oryginały są przechowywane w magazynie ze względu na dbałość o ich stan. Cały ten zbiór zajmuje 563 metry bieżące.

W czytelni można odnaleźć także doktoraty drukowane, biuletyny, biblioteczkę oraz podręczny katalog inwentarzowy.

Zasady korzystania ze zbiorów

Archiwum czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00 do 15.00 i działa w oparciu o Regulamin Archiwum, Instrukcję Kancelaryjną oraz Wykaz Akt Uczelni. Udostępnianie zawsze odbywa się na miejscu. Korzystać można:

- z prac dyplomowych na podstawie wypełnionego formularza (druk do pobrania ze strony internetowej www.upjp2.edu.pl);
- z dokumentów dotyczących działalności uczelni oraz fotografii za zgodą rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wszystko odbywa się zgodnie z przepisami prawa archiwalnego z uwzględnieniem praw autorskich. W Archiwum istnieje również możliwość przeprowadzenia kwerendy dotyczącej danego zagadnienia. Można także skorzystać z katalogu *online* z wykazem prac powstałych na uczelni.

Na nartach przez Szczawnik II Integracyjny Obóz Sportowo-Szkoleniowy w Muszynie

tekst: Monika Piega

zdjęcia: Katarzyna Kutek-Sładek

Coroczną tradycją biur ds. osób niepełnosprawnych staje się organizacja sportowo-rekreacyjnych obozów z elementami szkoleń i zajęciami integracyjnymi. W tym roku w dniach 12–19 lutego w Muszynie odbył się już po raz drugi obóz narciarski. Głównymi organizatorami wyjazdu byli: Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Politechniki Krakowskiej, Centrum Sportu i Rekreacji PK, a także Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. W obozie uczestniczyli studenci pięciu uczelni: Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytetu Ekonomicznego, Politechniki Krakowskiej, Uniwersytetu Pedagogicznego i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Z Krakowa wyruszyliśmy w niedzielę. Wszyscy stawili się przed czasem, tak więc zbiórka odbyła się szybko i sprawnie. Troszkę zmarznięcia, ale pełni nadziei na dobrą zabawę na stoku ruszyliśmy w podróż do Muszyny – niewielkiej miejscowości uzdrowskiej położonej u stóp Beskidu Sądeckiego. Po połączeniu dwóch ośrodków narciarskich: Wierchomla i Szczawnik propozycja dla narciarzy poszerzyła się o nowe atrakcje. Ośrodki zwane te-

raz Dwoma Dolinami oferują stoki o różnym poziomie trudności, zapatrzone są w wyciągi krzesłkowe i orczyki. Oferta jest bardzo ciekawa i odpowiednia dla osób o zróżnicowanym poziomie umiejętności narciarskich – tak jak w naszej grupie.

Po kilku godzinach jazdy przywieziono nas pod same drzwi Sanatorium *Revita* w Muszynie, w którym to spędziliśmy cały tydzień. Na miejscu powitała nas kierownik obozu pani Katarzyna Kutek-Sładek. Po kilkuminutowej odprawie rozpoczęliśmy kwaterunek. Pokoje okazały się dwuosobowe, w pełni wyposażone. Na pierwszym piętrze znajdowały się gabinety rehabilitacyjne, z których mogliśmy korzystać. Wieczorem spotkaliśmy się na kolacji. Po niej odbył się wykład instruktora Arkadiusza Jodłowskiego na temat bezpieczeństwa, zasad ruchu i kultury na stoku oraz wieczerek integracyjnych. Mieliśmy okazję wstępnie poznać się nawzajem i zawiązać pierwsze obozowe znajomości.

Nadszedł pierwszy słoneczny i mroźny ranek w Muszynie. Z miejsca naszego kwaterunku wyruszyliśmy autokarem na stok narciarski. Wstępnie podzielono nas na grupy według stopnia zaawansowania umiejętności narciarskich. Na stoku spędziliśmy pół dnia. Cóż to była za

frajda! Od czasu do czasu robiliśmy małe przerwy na odpoczynek i pokrzepienie się ciepłymi napojami. Pierwsze koty za płoty... Potem było już tylko lepiej. Doskonaliśmy swoje umiejętności, nieraz lądując na twardym podłożu. Nabawiliśmy się kilku siniaków, ale cóż to w porównaniu z nieprawdopodobną przyjemnością obcowania z naturą i czasami niesamowitą prędkością...

Codziennie odbywały się wspólne wieczorki: a to integracyjne, a to filmowe, przy ognisku z gitarą (pomimo siarczystego mrozu). Trzeci wieczór, walentynkowy, przebiegł pod znakiem gier, zabaw i konkursów zaproponowanych przez uczestników. Do naszej dyspozycji był także stół bilardowy i stół do ping-ponga. Atrakcji poobiednich było wiele, ale siły nie zawsze pozwalały nam skorzystać z całej oferty.

Był to tydzień pełen niesamowitych wydarzeń i przeżyć. Pomimo fizycznego zmęczenia, każdy z nas powrócił z obozu ze wspaniałymi wspomnieniami i nowymi umiejętnościami narciarskimi. Większość z nas odkryła w sobie nowe pokłady energii i zapału do doskonalenia umiejętności narciarskich, tak więc pozostajemy z nadzieją, że w kolejnym roku uda nam się zorganizować podobne przedsięwzięcie.

1% dla Magdy

Wracła do Krakowa pociągiem, który w Szczekocinach zderzył się z jadącym z naprzeciwka pociągiem z Przemyśla...

Fundacja na Rzecz Ofiar Wypadków Komunikacyjnych i Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym ZIELONY LIŚĆ

Numer KRS fundacji: 000052038

Uwaga! W formularzu PIT w miejscu „cel szczegółowy” należy wpisać imię i nazwisko Magdy

Subkonto 21 1600 1068 0003 0101 1776 9158
konieczne z dopiskiem „darowizna na leczenie i rehabilitację Magdaleny Sipowicz”

Bez tej informacji, fundacja nie będzie mogła przeznaczyć wpłat na leczenie i rehabilitację Magdy! Na to konto można wpłacać darowizny, niezależnie od 1%.

Magdalena Sipowicz jest dyplomowaną lektorką, tłumaczką akademicką i konferencyjną Polskiego Języka Migowego. Jest aktywnym członkiem Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego, a od 3 marca 2012 roku Sekretarzem Zarządu tej organizacji. Właśnie tego dnia, po Walnym Zjeździe członków STPJM, Magda wracała do Krakowa pociągiem, który w Szczekocinach zderzył się z jadącym z naprzeciwka pociągiem z Przemyśla.

W domu na Magdę czekał mąż i niepełna dwuletnia córeczka. Niestety, nie dojechała do nich. W wypadku odniosła bardzo poważne obrażenia – **straciła prawą nogę, ma złamania kości miednicy i żeber, przez kilka dni była utrzymywana w stanie śpiączki farmakologicznej.** Jej stan powoli się poprawia, jednak wiadomo, że czeka ją ciężka i długotrwała rehabilitacja. Państwa wsparcie finansowe, tak w postaci 1% podatku, jak również innych darowizn, będzie dla Magdy i jej rodziny nieocenioną pomocą w powrocie do normalnego funkcjonowania.

Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25

e-mail: fundacja@upjp2.edu.pl, www.upjp2.edu.pl/fundacja

Numer konta: Bank Pekao SA Oddział w Krakowie

Dla przelewów krajowych: 19 1240 4533 1111 0000 5431 1945

Dla przelewów z zagranicy: IBAN: PL 19 1240 4533 1111 0000 5431 1945, SWIFT CODE: PKOPPLPW

F O doświadczeniach Erasmusa słów kilka...

tekst i zdjęcie: Natalia Paluch

Na piątym roku studiów udało mi się zrealizować jedno z moich marzeń – pobyt zagraniczny w ramach programu Erasmus. Decyzja o wyjeździe w moim przypadku nie była spontaniczna, ale wyczekiwana i planowana z dużym wyprzedzeniem. Już w czasach licealnych, słysząc opowieści starszych kolegów o stypendiach i możliwościach, jakie stały się ich udziałem, marzyłam, by w swoim czasie choć przez kilka miesięcy studiować poza granicami Polski. Tak też starałam się układać swoją ścieżkę edukacji, aby stało się to dla mnie osiągalne. Rok przed planowanym wyjazdem zaczęłam intensywnie uczyć się hiszpańskiego na iberystyce, co okazało się bardzo dobrą decyzją, bo w momencie rozpoczęcia stypendium mogłam swobodnie komunikować się w podstawowych kwestiach i miałam świetną bazę dla dalszej nauki. Dzięki temu nie marnowałam tego krótkiego półrocznego pobytu na uczenie się języka od podstaw i od pierwszych dni rozmawiałam wyłącznie po hiszpańsku. Z własnego doświadczenia zatem mogę potwierdzić zasadność wcześniejszej nauki języka kraju, do którego się wyjeżdża – poznałam wielu studentów zaczynających od zera, którzy ostatecznie nie nauczyli się wiele, bo z braku możliwości komunikacji od początku przebywali z osobami mówiącymi w ich rodzimym języku czy też angielskim, a później już tego towarzysztwa nie zmienili i bariery językowej nie przełamali. Moim podstawowym sukcesem i korzyścią z wyjazdu, która już procentuje i będzie procentować w przyszłości, zwłaszcza na polu zawodowym, jest pełna swoboda posługiwania się językiem hiszpańskim w mowie i piśmie.

Niewątpliwą korzyść pozajęzykową stanowi otwarcie umysłu na nowe możliwości. Brzmi to jak utarty frazes i prawdopodobnie nie wyda się prawdziwe nikomu, kto tego nie doświadczył na własnej skórze, ale to fakt. Wyjazd zagraniczny w ramach stypendium umożliwia pokonanie pewnych barier tkwiących w umyśle, dostrzeżenie nowych możliwości stojących przed tymi, którzy odważą się z nich skorzystać. Wystarczy znajomość języka, chęć i odrobina odwagi, by przemierzać świat, korzystając z szeregu dostępnych dla studentów

i doktorantów stypendiów, podejmując się praktyk czy wolontariatu, pomagając innym, a przy okazji rozwijając samego siebie. W moim życiu nastąpiły już dwa takie przełomy: pierwszy przy przeprowadzce do Krakowa z mojej małej wioski i drugi – podczas pobytu w Hiszpanii. Taka poważna zmiana i sprawdzian samodzielności stały się przyczyną przełomu, który zapewne mógłby mieć miejsce także w innych okolicznościach, ale w przypadku moim oraz wielu znajomych nastąpił właśnie wraz ze zmianą miejsca zamieszkania.

Trzecia z korzyści jest powiązana z drugą – zmiana miejsca łączy się z koniecznością poznania nowych ludzi. W przypadku Erasmusa w Pampelunie, gdzie na obydwie duże i znane uniwersytety zjeżdżają się ludzie z całego świata, zwykłe zawieranie znajomości jest doświadczeniem prawdziwie międzynarodowym. Oczywiście można poznawać inne kultury, oglądając filmy dokumentalne czy czytając książki podróżnicze, ale nie da się tego porównać z możliwością współdzielenia fragmentu życia z osobami tak różnymi, rozmawiania z nimi przy stole podczas kosztowania różnorodnych potraw narodowych, czy obserwacji reakcji na bieżące wydarzenia. Wspólne mieszkanie w gronie międzynarodowym pozbawia myślenia stereotypowego i generalizowania, oceniania wszystkich tą samą miarą, odwrotnie wręcz – pokazuje niestosowność i nietrafność popularnych przekonań, uwrażliwia na problemy tak geograficznie odległe, że często zupełnie w naszej świadomości nieobecne i skłania do pogłębiania wiedzy po to, by móc rozumieć coraz więcej, coraz lepiej.

W niniejszym eseju nie uchwyciłam rzecz jasna wszystkich korzyści, jakie dał mi wyjazd w ramach programu Erasmus. Skupiłam się na opisanu tych najbardziej dla mnie istotnych i oczywistych, ukazując je jednak z osobistego punktu widzenia. Mam nadzieję, że to podsumowanie pomoże innym w podjęciu decyzji o wyjeździe, że do niego zachęci – to unikatowa możliwość na drodze zdobywania nie tylko wiedzy, ale też życiowej mądrości i doświadczenia.

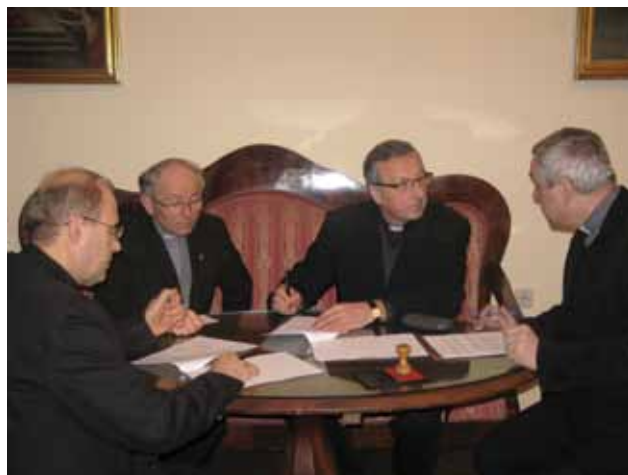
Zapraszamy do udziału w **V Krakowskich Dniach Integracji** współorganizowanych przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: 23 kwietnia – 26 kwietnia 2012 roku.

Program

- Wystawa prac artystycznych studentów z niepełnosprawnością *Happening*: wyścigi na handbike'ach, tory przeszkód z okularami imitującymi wady wzroku, minilekcja polskiego języka migowego, grupa „Maski”
- Dzień sportu: sztafeta integracyjna, turniej i mecz pokazowy koszykówki na wózkach, turniej szermierczy na wózkach, strzelectwo laserowe i tenis stołowy dla niewidomych, goalball
- Dotknij kultury: zwiedzanie Collegium Maius z przewodnikiem, film z audiodeskrypcją, koncert niespodzianka
- Konferencja: tematyka niepełnosprawności, wręczenie nagród Integralia

Organizatorzy: Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechnika Krakowska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Podpisanie porozumienia o współpracy zawartego pomiędzy Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie a Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie – 14 marca 2012 roku.

Podpisanie porozumienia o współpracy pomiędzy Wydziałem Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie a Wydziałem Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – 12 marca (Warszawa) i 15 marca 2012 roku (Kraków).

„*Evangelium vitae*” – most ku przyszłości, red. Jerzy Brusilo OFMConv, ks. Antoni Świerczek, Kraków 2011

Dwie rocznice: 25-lecie powstania Instytutu Bioetyki przy Wydziale Filozoficznym PAT oraz 15. rocznica ogłoszenia encykliki *Evangelium vitae* były inspiracją do zorganizowania sympozjum *Bioetyka – most ku przyszłości*. Publikacja składa się z referatów, wygłoszonych podczas tej konferencji oraz z komentarzy Międzynarodowej Komisji Teologicznej do dokumentu *W poszukiwaniu etyki uniwersalnej: nowe spojrzenie na prawo naturalne*. Jan Paweł II w encyklice *Evangelium vitae* pisze, że ożywienie refleksji teologicznej wokół życia, powstanie i coraz szerszy rozwój etyki sprzyja refleksji i dialogowi między wierzącymi i niewierzącymi oraz między wyznawcami różnych religii na temat podstawowych problemów etycznych. Bioetyka jest zatem interdyscyplinarną i interkulturową dziedziną wiedzy naukowej, która analizuje i ocenia wszelkie zjawiska dotyczące życia w świetle wartości etyczno-religijnych, celem zapewnienia przetrwania ludzkości i biosfery dla przyszłych pokoleń. Czynienie prawa naturalnego podstawą funkcjonowania państwa powinno być przede wszystkim zadaniem chrześcijan. Benedykt XVI stwierdza, że świat potrzebuje Boga, uniwersalnych i wspólnych wartości etycznych i duchowych, a religia może wnieść cenny wkład w ich poszukiwanie oraz budowanie sprawiedliwego i pokojowego ładu społecznego na poziomie narodowym i międzynarodowym.

Renata Dulian

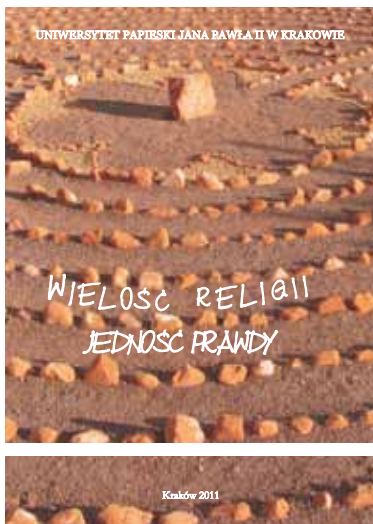
Joanna Tebień, *Taka milcząca wzajemność. „Pieśń o Bogu ukrytym” Karola Wojtyły w świetle doktryny św. Jana od Krzyża*, Kraków 2011

W twórczości Karola Wojtyły przenikają się dwa wymiary: przeżycia religijnego i doświadczenia intelektualnego. Liryka Karola Wojtyły jest poezją wymiaru *sanctum* i „obrazem pracy myśli”. Tezę tę stara się udowodnić autorka, analizując młodzieńczy poemat Karola Wojtyły *Pieśń o Bogu ukrytym* w świetle doktryny św. Jana od Krzyża. Część analityczną pracy poświęca szczegółowemu badaniu obecnego w tej poezji mistycznego aspektu doświadczenia religijnego, jaki wywarła na autora teologia św. Jana od Krzyża. Przedmiotem badań jest podobieństwo doktrynalne, sytuujące doktrynę św. Jana od Krzyża i myśl Karola Wojtyły w obrębie uniwersalnego doświadczenia mistycznego. Punktem wspólnym jest zjednoczenie z Bogiem. To zjednoczenie oznacza najwyższe szczyty życia duchowego, jakie są dostępne na ziemi. Typowa dla mistyki jest usystematyzowana stopniowa droga zbawienia, mistyczna ścieżka, *scala mystica* – w nawiązaniu do Jakubowego snu o drabinie sięgającej nieba. Mistyk wznosi się do Boga, aby być blisko Niego, względnie zjednoczyć się z Nim. Zanim mistyk osiągnie najwyższy stan mistycznego przeżycia w *unio*, wzrasta w nim poczucie samotności, nierzadko aż do doznania bezdennej rozpacz (*desperatio*) w stanie rzekomego opuszczenia przez Boga. Tę fazę mistycy określają jako „ciemną noc duszy” lub „duchowe ukrzyżowanie”. Kresem tej wewnętrznej podróży jest „oderwanie”, jak określa to Mistrz Eckhart – stan bezpośredniej bliskości z Bogiem oraz dystansu wobec empirycznej rzeczywistości. Autorka konkluduje, iż w poezji Karola Wojtyły do spotkania z Bogiem dochodzi zarówno na drodze rozumu, jak i wiary, trudno rozsądzić, który z tych elementów przeważa. Podmiot *Pieśni o Bogu ukrytym* zwraca się do Boga: „Uwolnij mnie od głosu – Ty jesteś milczeniem”.

Renata Dulian

Wielość religii – jedność prawdy, red. Marek Kita, Kraków 2011

W Parafii Ewangelicko-Augsburskiej św. Marcina w Krakowie odbyła się sesja międzyreligijna *Wielość religii – jedność prawdy*, której współorganizatorami byli Międzywydziałowy Instytut Ekumeniczny i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Krakowski Oddział Polskiej Rady Ekumenicznej. Niniejsza publikacja jest jej owocem. Przedstawia ona podstawę dialogu ekumenicznego, którą stanowi wiara w Jezusa Chrystusa jako pełnię Bożego Objawienia i jedyne go pośrednika zbawienia. W rozumieniu biblijnym prawda ma bowiem charakter osobowy i jest związana z objawieniem się Boga człowiekowi oraz ujawnieniem Jego planu zbawienia całego rodzaju ludzkiego. Najpełniej i ostatecznie dokonało się to w Jezusie Chrystusie. Osobowy charakter prawdy objawionej, którą żyje chrześcijaństwo, ma charakter dynamiczny i eschatologiczny. Oznacza to, że każdy Kościół chrześcijański jest w drodze do pełni prawdy, urzeczywistniając w sobie tylko częściowo Królestwo Boże. Dialog ekumeniczny przyjął nowe ukierunkowanie polegające na przywróceniu jedności w wielości (różnorodności), jednocześnie istnienia wielości w jedności. Jedność Kościoła należałoby rozumieć jako komuniję wielu różnorodnych Kościołów. Jedna prawda wiary jest zatem tym, co łączy wszystkich chrześcijan.

Renata Dulian